

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НРЗВО «КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ» (Україна)
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Україна)
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Україна)
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» (Україна)
ГО «ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ» (Україна)
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ГРОДНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Білорусь)
UNIWERSYTET EKONOMICZNY WE WROCLAWIU (Республіка Польща)
WYŻSZA SZKOŁA GOSPODARKI (BYDGOSZCZ) (Республіка Польща)
JHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUĎJOVICÍCH (Чехія)

***Розвиток фінансів, аудиту,
бухгалтерського обліку та оподаткування:
реалії часу***

**I Міжнародна науково-практична інтернет-конференція студентів,
аспірантів та молодих вчених пам'яті
видатного українського вченого-економіста Сергія Ілліча Юрія**

01 лютого 2022 р.

**м. Кам'янець-Подільський
2022**

Рекомендовано до поширення в мережі «Інтернет» Вченою радою НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» (протокол № 4 від 28 січня 2022 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ТРИПАК Мар'ян Миколайович – заслужений працівник освіти України, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри інклюзивної економіки, кібернетики і комп'ютерних наук, в.о. ректора НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»; **ГУМЕНЮК Ірина Леонтіївна** – кандидат економічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія; **ГОДНЮК Ірина Валентинівна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія; **ШЕВЧУК Олександр Володимирович** – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри інклюзивної економіки, кібернетики і комп'ютерних наук;

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

СЛОБОДЯН Володимир Дмитрович – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія; **КУШНІР Людмила Анатоліївна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія; **КОРКУШКО Олег Никодимович** – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія; **ВОЛЬСЬКА Ангелія Олександрівна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія; **ЛАВРУК Олександр Валерійович** – доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія; **ТИМКІВ Андрій Олександрович** – в.о. завідувача кафедри фінансів та економіки, кандидат економічних наук, викладач; **ДЕРЛИЦЯ Андрій Юрійович** – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія; **ШЕВЧУК Наталія Станіславівна** – викладач кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія; **ГЕРАЙМОВИЧ Віолета Леонтіївна** – кандидат економічних наук, доцент; **БАЧИНСЬКА Олена Миколаївна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри; **ПРОКОПИШИН Оксана Степанівна** – кандидат економічних наук, доцент інклюзивної економіки, кібернетики і комп'ютерних наук; **ШЕНДЕРІВСЬКА Юлія** – Виконавчий директор ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України»; **ЩЕРБАТЮК С.Ю.** – к.е.н., доцент, декан факультету бухгалтерського обліку Гродненський державний аграрний університет (м. Гродно, Республіка Білорусь); **ЛУПЕНКО Юрій Олексійович** – доктор економічних наук, професор, академік НААН, директор, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки».

Р 64 Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу: І Міжнародна науково-практична інтернет-конференція студентів, аспірантів та молодих вчених пам'яті видатного українського вченого-економіста Сергія Ілліча Юрія (м. Кам'янець-Подільський, 01 лютого 2022 р.). Кам'янець-Подільський : НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут». 2022. 394 с.

Збірник містить матеріали І Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених пам'яті видатного українського вченого-економіста Сергія Ілліча Юрія «Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу», яка відбулась 01 лютого 2022 р. (НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», м. Кам'янець-Подільський), з актуальних питань сучасної фінансової системи, аудиту, обліку та оподаткування в умовах сьогодення.

Відповідальність за висвітлений матеріал у публікаціях несуть автори наукових праць.
Видано в авторській редакції.

<i>Тлучкевич Наталія</i>	
Релевантний підхід до маржинального аналізу в процесі прийняття управлінських рішень	155
<i>Тютюнник Юрій, Тютюнник Світлана</i>	
Показники оборотності активів і пасивів у малих підприємствах	157
СЕКЦІЯ 3. ФІНАНСОВІ ЧИННИКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	160
<i>Бачинська Олена</i>	
Фінансування вищої освіти в Україні: реалії сьогодення.....	160
<i>Бержанір Інна</i>	
Вдосконалення оцінки стану та структури витрат на підприємстві	162
<i>Білецький Денис</i>	
Боротьба з безробіттям як політика розширення місткості внутрішнього ринку	164
<i>Богашко Олександр</i>	
Сутність та функції державного фінансового контролю.....	167
<i>Боденчук Вікторія</i>	
Трансформація фінансово-економічної моделі розвитку як науково-практична проблема державного управління	170
<i>Боднар Олена, Партола Анастасія</i>	
Мікрофінансування як інструмент подолання бідності.....	173
<i>Бондаренко Олена, Бондар Жанна</i>	
Методичні підходи до оцінки впливу грошово-кредитної політики на фінансову безпеку держави.....	175
<i>Гайбура Юлія, Литвинюк Павло</i>	
Прибуток підприємства: значення та напрями зростання в умовах кризи .	178
<i>Гальчук Дарина, Муляр Марина</i>	
Фінансові чинники соціально-економічного розвитку Кам'янець-Подільської територіальної громади в умовах децентралізації	181
<i>Гераймович Віолета, Гераймович Богдана</i>	
Шляхи та перспективи інвестування ринку відновлюваної енергетики	183
<i>Годованюк Альона, Гончарук Каріна</i>	
Людський капітал як джерело економічного зростання.....	185
<i>Горніч Альона</i>	
Фінансові чинники трансформації економічного розвитку	187
<i>Давидчук Сергій</i>	
Сутність процесу аналітичного забезпечення управління фінансовою безпекою підприємств у сільських громадах	189
<i>Домбровська Софія</i>	
Особливості розвитку корпоративного капіталу в умовах інноватизації економіки.....	191
<i>Єременко Владислава, Заставна Ірина, Цимбрила Павло</i>	
Особливості податкової соціальної пільги (ПСП).....	194
<i>Зеліско Наталія</i>	
Фінансові ризики в обґрунтуванні господарських рішень	196

Олександр Богашко

*к.е.н., доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань*

СУТНІСТЬ ТА ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Обов'язковим елементом фінансової системи країни є державний фінансовий контроль. Фінансовий контроль слугує формою реалізації функції фінансів, оскільки він повинен забезпечувати інтереси і права держави, а також всіх інших суб'єктів економіки. Державний фінансовий контроль є однією із найважливіших функцій державного управління. Від ефективності його функціонування значною мірою залежить стан фінансової системи держави в цілому.

Управління соціально-економічною системою не можливе без ефективного фінансового контролю. Мова йде про фінансовий контроль як складову частину державного управління. Дослідження причин та факторів, що негативно впливають на стан державного фінансового контролю потребує перш за все розгляду його економічної сутності та завдань, що мають бути реалізованими у системі контролю.

Недоліки системи фінансового контролю вимагають зміни його форм та методів, а саме: реформування системи фінансового контролю з чітким розподілом повноважень щодо його здійснення; формування цілісної системи фінансового контролю в державі; розробки методичного забезпечення основних форм фінансового контролю (процедурних стандартів). Правильна організація фінансового контролю значною мірою визначається теоретичними і методологічними положеннями контролю [1; 2].

В економічному словнику фінансовий контроль розглядається як: 1) контроль за веденням фінансової документації, її відповідністю встановленим нормам і правилам; 2) контроль за дотриманням законів і нормативних актів при здійсненні фінансових операцій, операцій юридичними та фізичними особами [4]. Цілком помітно, що в даному варіанті поняття контроль відображає переважно механічну та процедурну сторону контрольних дій.

В економічній науці поки не склалося стійке поняття «фінансовий контроль», і його тлумачення має багатоваріантний характер. Можна виділити чотири основні підходи до визначення сутності фінансового контролю:

1). Фінансовий контроль – елемент підтримки системи управління, призначений для прийняття оптимальних управлінських рішень, форма або метод управлінської діяльності, що виступає у вигляді перевірки, нагляду, спостереження або дослідження.

2). Фінансовий контроль як діяльність уповноважених державою відповідних органів або їх сукупність, яка обумовлена необхідністю контролю за законністю, фінансовою дисципліною, раціональністю в процесі формування, розподілу і використання грошових фондів держави і муніципальних

утворювань, перевірки своєчасності й точності планування, обґрунтованості й повноти надходження коштів у відповідні фонди, правильності та ефективності їх використання.

4). Фінансовий контроль розглядається як функція виявлення резервів доходів бюджету та фондів або внутрішньогосподарських резервів підвищення ефективності виробництва.

Фінансовий контроль є багаторівневою системою контролю, яка забезпечує, по-перше, перевірку законності й доцільності формування, розподілу і використання фінансових ресурсів; по-друге – оцінку доцільності управлінських рішень, спрямованих на попередження відхилення результатів від норм і заданих параметрів і своєчасної розробки заходів, щодо запобігання або скорочення порушень в майбутньому та недопущення їх повторення.

Головними аспектами фінансового контролю є контроль використання бюджетних коштів та забезпечення ефективності самого фінансового контролю за діяльністю керованих структур. При цьому необхідно мати на увазі, що фінансовий контроль не може відігравати головну роль в державному управлінні. Таке розуміння сутності фінансового контролю і його місця в системі управління припускає формування нового підходу до його організації. Він полягає в тому, що діяльність контрольних органів не повинна обмежуватися тільки складанням звітів про перевірки та ревізії. Контрольні органи повинні застосовувати відповідні санкції до порушників. Саме з урахуванням цього у світовій практиці склалися дві моделі фінансового контролю. Першою кінцевою метою контрольних органів є складання звітів про перевірку і передачу їх в адміністративні або судові органи, які вирішують питання про санкції. Друга, де органи контролю самі визначають ступінь фінансових порушень і застосовують відповідні санкції.

Основним призначення фінансового контролю є виконання функцій, характеристика яких наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Функції фінансового контролю

Функції	Характеристика
Профілактична	Припинення правопорушень, виявлення його виникнення та можливості здійснення, аналіз і усунення причин такої можливості Контроль спонукає підприємців відповідально ставитися до виконання своїх обов'язків, сприяє виявленню та ліквідації умов, які породжують безгосподарність
Стимулююча	Забезпечення для всіх господарюючих суб'єктів і громадян стабільними умовами в економіці й соціальних стосунках
Регулююча	Регулювання державою або уповноваженими органами процесу фінансового контролю за допомогою нормативно-правової бази
Розподільна	Розподіл національного доходу, коли відбувається створення основних або первинних доходів
Контрольна	Контроль за розподілом ВВП по відповідних фондах і витрачанням їх за цільовим призначенням

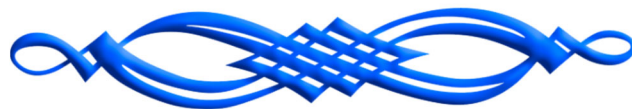
Карна	Покарання або несення несприятливих наслідків і позбавлень у зв'язку з неправомірною поведінкою об'єкту, що перевіряється
Відновлювана	Примушує компенсувати суспільству втрати у зв'язку з неправомірною поведінкою об'єкту, що перевіряється
Інформаційна	Інформація фінансового контролю дозволяє керівництву господарюючих суб'єктів здійснювати ефективне управління. Така інформація є підґрунтям для прийняття відповідних рішень, оцінки досягнення поставлених цілей і здійснення коригуючих заходів для забезпечення нормального функціонування об'єкту, що перевіряється
Мобілізаційна	Виявлені в процесі контролю недоліки й позитивні сторони діяльності стають надбанням для інших суб'єктів господарювання

Джерело: [3]

Контролю підлягає вся господарсько-фінансова діяльність підприємства, що спонукає підприємців відповідально ставитися до виконання своїх обов'язків, з іншого боку, ліквідуються умови, які породжують безгосподарність, тобто реалізується профілактична функція контролю. Інформаційна функція фінансового контролю дозволяє шляхом формування інформації щодо розподілу фінансових ресурсів, повноти і своєчасності їх надходження, економічності та ефективності їх використання керівництву господарюючих суб'єктів здійснювати ефективне управління. У процесі контролю виявляються не тільки недоліки, а й позитивні сторони діяльності, які як передовий досвід можуть стати надбанням інших суб'єктів господарювання, завдяки чому реалізується мобілізуюча функція контролю.

Список використаних джерел

1. Богашко О. Л. Теоретичні аспекти дослідження конкурентоспроможності національної економіки в умовах глобалізації. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. Випуск 1 (25). Донецьк, 2014. С. 32–37.
2. Богашко О. Л. Теоретико-методичні аспекти конкурентоспроможності економіки держави. *Актуальні проблеми економіки та управління в епоху глобальних викликів і загроз* : Зб. мат.-лів всеукр. наук.-практ. конф., Дніпро, 26-27 квіт. 2018 р. В 2-х томах. Т. 1. / Нац. метал. академія України. 2018. С. 297–299.
3. Смолин Г. В., Туркот О. А., Хомко Л. В. Господарське право України. Загальна частина : підручник / за заг. ред. Г. В. Смолина. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 484 с.
4. Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б. Современный экономический словарь. 6-е изд., перераб. и доп. Москва : ИНФРА-М, 2022. 512 с. URL : <https://znanium.com/catalog/product/1845135>

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

*Розвиток фінансів, аудиту,
бухгалтерського обліку та оподаткування:
реалії часу*

*I Міжнародна науково-практична інтернет-конференція студентів,
аспірантів та молодих вчених пам'яті
видатного українського вченого-економіста Сергія Ілліча Юрія*